

ANLEDNING TILL UNDERSÖKNING

Brandtillbud i lysrörsarmatur i X-skolan.

UNDERSÖKNINGEN UTFÖRD AV

Hasse Wikberg, räddningstjänsten.

OBJEKTET

X-skolan är en låg- och mellanstadieskola uppförd i ett plan. Antalet elever uppgår till drygt 200. År 1999 byggdes skolan till och äldre delar byggdes delvis om. Automatiskt brandlarm, utfört som delskydd, med larmöverföring till SOS.

HÄNDELSEN

Inom loppet av några månader har skolans fastighetsskötare, vid olika tillfällen, uppmärksammats på rökutveckling från tre takarmaturer. Ingen av dessa alltså äldre än fyra år. Skolans personal oroades av det inträffade och kontaktade undertecknad för undersökning. Händelserna medförde inte i något fall att automatiska brandlarmet utlöste. Ingen av dessa armaturer satt i omedelbar närhet av rökdetektor, i skolans "utglesade" brandlarm.

UNDERSÖKNINGEN

I samband med tillbyggnationen installerades 49 st takarmaturer, av märke X (identifierat märke). Dessa armaturer är utrustade med en tändreaktor, märke Y (identifierat märke). Vid ovan relaterade händelser har reaktorn blivit så varm att plasten har brunfärgats, med rökutveckling som följd. Enligt elinstallatören har aktuell armatur utgått ur försäljarens sortiment. Tändreaktorn är dock ett standard don som finns i flera olika armaturer. Enligt försäljaren är deras armaturer testade och F-märkta. Det innebär att armaturen får monteras mot normalt brännbart material. De utför även själva en "glow-wire" test, vilket innebär att en metalltråd värms upp till 650 grader och trycks mot kupan. Armaturen är godkänd i aktuellt utförande och att armaturen skulle börja brinna ska inte kunna hända om den är korrekt monterad/installerad, enligt NN hos försäljaren. Enligt NN är alla kretskort flamskyddsbehandlade och höljet på donet är av brandhämmande material. Tyvärr hade, vid undersökningstillfället, armaturerna tagits om hand av elinstallatören som kastat dem. Ett av de skadade donen skickades dock till försäljaren som i sin tur skickade iväg det till tillverkaren för undersökning om t ex kondensatorn gått sönder, enligt tillverkaren.

SLUTSATS

Livslängden på dessa HF don är alltså inte mer än ca 4 år!! Hur vanligt det är att dessa don avslutar sin livsgärning med att överhettas så att plasten missfärgas och rökutveckling uppstår vet jag inte. På den här skolan hann det inträffa i tre armaturer innan samtliga byttes ut mot nya.

ERFARENHETER

Skolan tog efter händelserna beslutet att byta ut samtliga armaturer med dessa HF-don.